

Catalan Abstracts

DOS TIPUS DE CONCORDANÇA

Sergio Balari

En aquest article voldrèiem considerar la possibilitat que allò que tradicionalment es coneix com *concordança* sigui de fet la conjunció de dos fenòmens relacionats però no idèntics que mereixen un tractament independent dins la gramàtica. Intentarem motivar, doncs, una distinció entre allò que anomenarem *concordança morfosintàctica* i *concordança d'índex* en tant que dues relacions de concordança que s'estableixen a nivells de representació diferents i en les quals intervenen diferents tipus d'informació. Recolzarem la nostra hipòtesi en arguments i dades referents a la sincronia i la diacronia dels fenòmens de concordança de diferents llengües naturals i desenvoluparem les nostres anàlisis en el marc del model Head-Driven Phrase Structure Grammar (HPSG), una teoria monoestratal, però multinivell, de la gramàtica.

PROJECCIONS FUNCIONALS I ADVERBIS

Anna Bartra i Avel·lina Suñer

El propòsit d'aquest article es demostrar que una teoria lingüística que combini Categories Funcionals i Incorporació pot donar compte de les propietats lèxiques i sintàctiques dels elements no concordats, bàsicament les preposicions (P), les locucions preposicionals (LocP) i els adverbis (Adv). Centrarem la nostra atenció en elements relacionats lèxicament com ara esp. [p *bajo*], [LocP *debajo*] i [Adv *abajo*] o bé cat. [p *rera*], [Ploc *darrera*] and [Adv *endarrera*]. Argumentarem que totes les etiquetes categorials implicades tenen caràcter derivat i que, per tant, cal atribuir les diferències entre els membres d'un mateix paradigma a la manera com l'arquitectura funcional que selecciona un únic element lèxic ([L *baj-*] o [L *rer-*] respectivament) garanteix l'assignació de cas a l'argument intern. La conseqüència teòrica més important que es deriva d'aquesta proposta és que etiquetes categorials com ara Adv o P són en certa manera epifenòmens gramaticalment irrellevants. Els SP es poden analitzar majoritàriament com CFs que seleccionen un SN o un SDet com a complement, mentre que es pot considerar que els

Adv's són elements lèxics no definits categorialment seleccionats per una CF. D'acord amb aquesta idea, els SP i els Adv són en cert sentit equivalents des d'un punt de vista sintàctic i algunes propietats que tradicionalment s'han considerat típiques dels adverbis (intransitivitat, estatus no argumental, etc.) poden derivar-se de forma natural.

OBSERVACIONS PRELIMINARS SOBRE ELS AUXILIARS DEL CASTELLÀ MEDIEVAL: *HABER*, *SER* I *ESTAR*

Montse Batllori

En aquest article s'intenta aportar una visió descriptiva del funcionament d'*haber*, *ser* i *estar* en construccions 'perifràstiques' del castellà medieval. Quant a les perfrasis 'AUX+ infinitiu', s'observa que no s'ajusten a una anàlisi del tipus 'SV que selecciona un SV'. D'altra banda, s'aporta evidència que afavoreix una visió de la derivació dels futurs i condicionals analítics on el verb [-finit] s'incorpora de l'auxiliar funcional per traslladar-se a C⁰. Finalment, s'estableix que les construccions '*haber/ser/estar*+participi' poden ser analitzades com a verbs lèxics que subcategoritzen una oració reduïda el predicat de la qual és el participi. Això permet relacionar l'avantposició de participi amb la dels SA i la dels arguments interns. Els aspectes bàsics d'aquest canvi sintàctic que duu del castellà medieval i preclàssic a l'espanyol actual són: (a) la categoria lèxica SV dels verbs en qüestió es reanalitza com una categoria funcional SASp i aquests verbs esdevenen auxiliars; (b) hi ha un canvi de subcategorització, ja que aquests verbs deixen de subcategoritzar una oració reduïda per passar a subcategoritzar un SV^{màx}, i (c) la pèrdua de la projecció màxima SCONC1 comporta la desaparició dels efectes de la llei Tobler-Mussafia, de la possibilitat d'avantposar el participi i també de la concordança de participi en els perfets compostos.

ALGUNES ASIMETRIES EN EL FUNCIONAMENT DELS PRONOMS RELATIUS EN ESPANYOL

José M. Brucart

L'objectiu d'aquest article és de perfilar una teoria explicativa del comportament sintàctic dels pronoms relatius en espanyol. Una tal teoria ha de satisfer una exigència de globalitat, és a dir, ha d'incloure els dos tipus de frases relatives: restrictives i apositives. Això diferencia la nostra proposta d'algunes altres (com ara Rivero (1982) o Schrotten (1984), per exemple), que se centren bàsicament en les restrictives. Per raons purament operatives (no teòriques), exclourem l'adjectiu relatiu *cuyo* del nostre estudi, no pas per la seva presència decreixent en la parla, sinó perquè els seu comportament sintàctic és perfectament regular i no mostra les asimetries que caracteritzen els altres pronoms relatius en espanyol. Seguirem la següent estratègia expositiva: a la secció 1 estudiarem les dades i les propostes fetes prèviament, i a la secció 2 presentarem la nostra anàlisi.

ELS OBJECTES BUITS EN CATALÀ

Anna Gavarró

L'objectiu d'aquest article és de prendre en consideració les característiques dels objectes nuls en català en el context de la teoria de les categories buides en general. La legitimació d'una categoria buida i la recuperació del seu contingut són considerades del tot independents i, així, postulem que la diferència entre subjectes i objectes nuls no rau en la seva legitimació, sinó en la manera com els seus trets són identificats. Per tant, proposem un tractament unificat de la legitimació de subjectes i objectes buits.

ELS ADJECTIUS EN *-ble* I LES CONSTRUCCIONS MITJANES: UN PROBLEMA PER A L'HERÈNCIA

Lluïsa Gràcia

L'objectiu d'aquest treball és estudiar el comportament dels adjectius en *-ble* respecte a l'herència dels arguments verbals. Malgrat que els adjectius en *-ble*, com les construccions mitjanes, tenen caràcter no eventiu, hereten sintàcticament els arguments interns de l'arrel verbal, el més directe dels quals esdevé el subjecte de l'adjectiu. Si assumim que l'herència sintàctica és possible només quan el mot derivat té valor eventiu (cf. Grimshaw (1990) i Picallo (1991) per a les nominalitzacions, i Levin i Rappaport (1988) per als nominals en *-er*, entre d'altres), aleshores els adjectius en *-ble* i les construccions mitjanes són un problema per a l'herència. Proposarem que sigui el valor predicatiu dels adjectius i dels verbs (tots dos [+V], en front del tret [-V] dels noms) el que expliqui aquesta aparent contradicció.

LES PREPOSICIONS *A*, *OF* I *BY* COM A ASSIGNADORS DE CAS *DUMMY*: DOS CASOS ESTRUCTURALS. EL CAS COM A SOLUCIÓ PER ALS PRONOMS LLIGATS

Jelly Julia de Jong

En aquest article dono una explicació del fet que en les llengües ibèriques els pronoms lligats són gramaticals en contextos oblics i agramaticals en posicions de Cas estructural. En intentar explicar aquest fenomen en relació amb la teoria del Cas, descobrim que el caràcter d'assignador de Cas *dummy* de la preposició *a* hi té un paper important. Una anàlisi dels contextos on trobem aquesta preposició ens fa entendre l'estructura dels SN específics i no-específics en aquestes llengües i ens porta a la conclusió que hi ha dos tipus de Cas estructural d'objecte (tal com ha estat proposat per al finès a Belletti (1988), per al turc a Enç (1991) i De Hoop (1992), per a l'innuit a Bittner (1988) i Bok-Bennema (1991)). A més, demostro que els pronoms lligats en *snake sentences* i en dominis més grans en anglès també es poden explicar

en termes de la teoria del Cas. El caràcter d'assignador de Cas *dummy* de les preposicions *of* i *by* i l'assumpció de la categoria Num com a assignador de Cas genitiu hi té un paper important. El marc teòric en què aquest article ha estat escrit és el de la Teoria de la Recció i el Lligam desenvolupada per Chomsky (1981) i obres posteriors.

L'ALLARGAMENT COMPENSATORI DE LA PÈRDUA DE VOCAL I DE CONSONANT EN FRIULÀ ANTIC

Pilar Prieto

La majoria de romanistes ha reconegut que les llengües romàniques que han desenvolupat un contrast entre vocals llargues i curtes ho han fet a través d'un allargament automàtic de les vocals accentuades en síl·laba oberta (Lausberg 1985). Aquest, però, no és el cas d'alguns dialectes del nord d'Itàlia com el friulà o el milanès, on observem contrastos com els següents: FĪNĪTU > [fini:t] vs. FĪNĪTA > [fini:de]. El que tradicionalment s'ha interpretat en el cas del friulà és que les vocals es van allargar només davant una consonant oral sonora que es trobava a final de paraula. Aquest treball demostra que el procés d'allargament de vocals en friulà antic es pot entendre millor si adoptem una concepció moraica de la síl·laba i el pes sil·làbic. Es proposa que l'allargament vocàlic prové de la compensació per la pèrdua de la vocal final. Així, mentre FĪNĪTU perd l'última vocal i compensa la vocal precedent, allargant-la, FĪNĪTA no l'elideix i, consegüentment, la vocal tònica resta curta.

ELS CLÍTICS D'OBJECTE EN CASTELLÀ I EN CATALÀ

Francesc Roca

Aquest treball analitza les propietats dels clítics pronominals d'objecte en castellà i en català i demostra que en alguns aspectes tenen un comportament força diferent. En contra del que s'ha assumit normalment, es proposa que aquest clítics són dues categories funcionals diferents: els

d'OD es consideren sintagmes determinants generats en una posició argumental, i els d'OI s'analitzen com una categoria funcional amb trets de persona que actua més aviat com una mena de marcador de datiu. Aquesta anàlisi dóna compte de les propietats fonamentals de cada clíctic i supera alguns dels problemes que afecten les hipòtesis anteriors sobre els clíctics.

EXPLETIUS, "SUBSTITUCIÓ" I ECONOMIA

Jeffrey T. Runner

Aquest treball examina la construcció existencial amb *there* en anglès i dóna suport a dues conclusions: primer, normalment, *there* i el seu 'associate' no formen una cadena A en cap nivell (contra Chomsky (1986b), (1991)); segon, no obstant això, com a 'last resort', una tal cadena A es pot formar solament en cas que pugui salvar una representació en FL proporcionant un peu A' regit pròpiament. Així, es recolza la teoria sobre l'"Economia" (Chomsky (1991)) i alhora s'explica una contradicció.

UNA POSICIÓ PREVERBAL PER A OPERADORS QUANTIFICACIONALS

Enric Vallduví

Al català [Spec,IP] és una posició específicament dedicada a la codificació estructural explícita d'operadors quantificacionals. En aquesta posició s'hi troben els quantificadors existencials i universals preverbals i els elements QU a les preguntes QU. Les dades són les següents: (a) els elements QU a les preguntes QU (e.g. Campos (1986), Eguzkitza (1987)) i els quantificadors universals negatius preverbals (Laka (1991)) són adjacents a la seqüència verbal per l'esquerra i es troben més avall de C i les dislocacions a l'esquerra; (b) els quantificadors [+operador] apareixen opcionalment en una posició preverbal que satisfà les mateixes característiques (Quer (1991)), i (c) un pic hom adopta la hipòtesi VOS (cf. Bonet (1990), Contreras (1991)) pel

català, [Spec,IP], una posició adjacent a la seqüència verbal per l'esquerra i que és més avall de C i les dislocacions a l'esquerra, resta buida i disponible per a realitzar aquesta nova funció.

CAS, INCORPORACIÓ I ECONOMIA: UNA APROXIMACIÓ A LES CONSTRUCCIONS CAUSATIVES

Xavier Villalba

En aquest article se suggereix que el causat es comporta com un subjecte perquè és un subjecte. S'hi fa veure que una anàlisi de les construccions causatives que consideri el causat com el subjecte d'un V_{max} seleccionat pel verb causatiu pot donar compte d'un seguit de fenòmens relacionats amb el lligam, el control i la predicació. A més, l'estructura de constituents proposada interacciona amb la teoria del Cas i el moviment de nucli per donar una explicació fonamentada de la variació interlingüística que presenten les construccions causatives pel que fa a l'assignació de Cas i a l'ordre de mots. Finalment, s'afirma que en català el causat rep cas datiu gràcies a una 'regla d'última opció', formulada com 'Descarregueu un cas no satisfet' i restringida per principis d'economia motivats de manera independent.